

Informasjon om aksjeopsjoner

Her kan du lese om aksjeopsjoner, og hvordan de kan brukes. Du vil også finne eksempler på investeringsstrategier.

Aksjeopsjoner kan være tatt opp til handel på et regulert marked, men kan også handles OTC med oss som motpart.

Når du handler aksjeopsjoner, gir det deg enten en rett eller en plikt til å kjøpe eller selge et underliggende aktivum til en bestemt kurs på et bestemt tidspunkt i fremtiden. Den fastsatte kursen omtales ofte som innløsningskurs, strike-kurs eller exercise-kurs.

Kjøperen av en aksjeopsjon betaler en premie til selgeren av opsjonen på inngåelsestidspunktet.

Opsjonstyper

Kjøper du aksjeopsjoner, innebærer det en rett, men ikke plikt til å kjøpe (kjøpsopsjon) eller selge (salgsopsjon) det underliggende aktivum til innløsningskursen på et bestemt tidspunkt i fremtiden.

Vers. 07/11
København K

Selger du aksjeopsjoner, har du plikt til å kjøpe (salgsopsjon) eller selge (kjøpsopsjon) det underliggende aktivum til innløsningskursen på et bestemt tidspunkt i fremtiden hvis kjøper av aksjeopsjonen velger å utøve sin rett.

- Hvis aksjeopsjonen er «europeisk», kan kjøper bare utøve sin rett til å kjøpe eller selge ved opsjonsperiodens utløp
- Hvis aksjeopsjonen er «amerikansk», kan kjøper utøve sin rett i hele perioden frem til utløp

Det skjelnes videre mellom aksjeopsjoner som oppfylles med differanseavregning, og aksjeopsjoner som oppfylles med levering.

En opsjon som gjøres opp med faktisk levering, er en avtale om at kjøper – ved utøving av opsjonen og mot betaling av premien – har rett til å kjøpe (kjøpsopsjon) eller selge (salgsopsjon) det underliggende aktivum med levering på oppgjørsdatoen mot samtidig betaling.

En opsjon som oppfylles ved differanseavregning, er en avtale der kjøper – ved å utøve opsjonen og betale premien – på oppgjørsdatoen har rett til å motta et avregningsbeløp som selger er forpliktet til å betale.

Avregningsbeløpet svarer til forskjellen mellom

- markedskursen og innløsningskursen på bortfallsdatoen i den utstrekning markedskursen er høyere enn innløsningskursen (kjøpsopsjon)
- innløsningskursen og markedskursen på bortfallsdatoen i den utstrekning innløsningskursen er høyere enn markedskursen (salgsopsjon).

Opsjoner på en aksjeindeks er vanligvis av europeisk type og innløses ved differanseavregning, mens opsjoner på enkeltaksjer vanligvis er av amerikansk type og innløses ved levering.

Begreper for en opsjons verdi

Tre overordnede begreper blir brukt for å uttrykke en opsjons verdi.

- «Out-of-the-money» betyr at kjøpsopsjonens innløsningskurs er høyere enn dagens markedskurs på det underliggende aktivum, mens det motsatte er tilfellet for en salgsoption.
- «At-the-money» betyr for både kjøps- og salgsoptions vedkommende at opsjonens innløsningskurs svarer til dagens markedskurs på det underliggende aktivum.
- «In-the-money» betyr at kjøpsopsjonens innløsningskurs er lavere enn dagens kurs på det underliggende aktivum, mens det motsatte er tilfellet for en salgsoption.

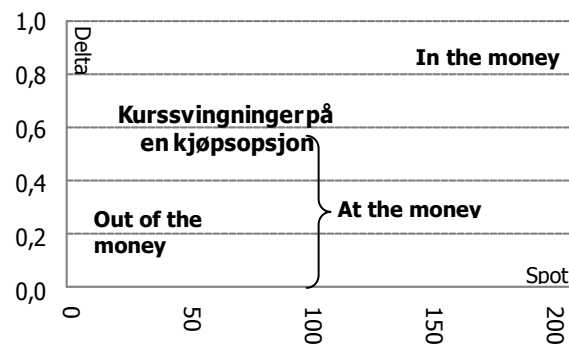
I utgangspunktet utøves in-the-money opsjoner ved opsjonsperiodens utløp, mens det ikke er fordelaktig for opsjoner som er at- eller out-of-the-money.

Kurssvingningene på en opsjon kan henføres til endringen i det underliggende aktivum. Opsjonens kursfølsomhet og dermed kurssvingninger avhenger av forskjellen mellom opsjonens innløsningskurs og markedskursen på det underliggende aktivum.

Hvis du for eksempel eier en kjøpsopsjon med en innløsningskurs på 100 og markedskursen på det underliggende aktivum er lavere, er opsjonen out-of-the-money – se figuren til høyre.

Hvis kursen på det underliggende aktivum er 10, men stiger til 20, vil opsjonens verdi være stort sett uendret, da sannsynligheten for at opsjonen ender over innløsningskursen på 100, fortsatt er svært liten.

Tilsvarende vil en stigning i det underliggende aktivum fra for eksempel 190 til 200 medføre at opsjonens verdi øker tilsvarende, da det er nesten sikkert at opsjonene ender in-the-money.



NÅR BRUKES AKSJEOPSJONER?

Aksjeopsjoner kan brukes til å avdekke en kursrisiko på en aksje eller en aksjeportefølje i perioder preget av stor usikkerhet.

Aksjeopsjoner kan også være interessante som investeringsinstrumenter hvis formålet er å oppnå en gevinst på en forventet kursutvikling.

LØPETID

Løpetiden på aksjeopsjoner varierer fra én dag til mange år.

PRISEN PÅ AKSJEOPSJONER

Følgende faktorer har betydning for prisen på opsjoner

- Forholdet mellom opsjonens innløsningskurs og markedskursen på det underliggende aktivum
Verdien av en kjøpsopsjon vil være høyere, jo lavere innløsningskursen er i forhold til markedskursen på det underliggende aktivum. Motsatt vil verdien av en salgsopsjon være høyere, jo høyere

innløsningskursen er i forhold til markedskursen på det underliggende aktivum.

- Volatilitet
Volatiliteten er uttrykk for de forventede svingningene i kursen på det underliggende aktivum. Høy volatilitet medfører høy premie. Det skyldes at sannsynligheten for at opsjonen ender in-the-money, er større ved store kurssvingninger.
- Restløpetid
Jo lengre løpetid, desto større er sannsynligheten for at opsjonen ender in-the-money.
- Pengemarkedsrenten
Kjøp av en kjøpsopsjon kan betraktes som et alternativ til å kjøpe det underliggende aktivum, og på den måten kan likviditeten plasseres i pengemarkedet. Dette prises inn i kjøpsopsjonen og medfører derfor en høyere pris på denne. Motsatt vil høy rente medføre lavere pris på salgsopsjonen.

- Dividende/utbytte

Ved betaling av dividende/utbytte til aksjonærene kan markedsprisen på det underliggende aktivum falle og medføre lavere premier på kjøpsopsjoner og høyere premier på salgsopsjoner.

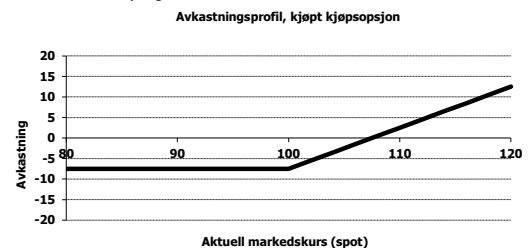
BRUK AV AKSJEOPSJONER

Her kan du lese en rekke eksempler på avkastningsprofiler som viser om handelen er gunstig eller ikke.

Kjøp av en aksjeopsjon (kjøpsopsjon)

Ved kjøp av en kjøpsopsjon får kjøper rett, men ikke plikt til å kjøpe det underliggende aktivum til en bestemt pris eller innløsningskurs.

Dersom markedskursen på bortfallsdatoen ligger over innløsningskursen, er det en fordel å utøve opsjonen.



Dersom markedskursen på bortfallsdatoen ligger under innløsningskursen, vil opsjonen ikke bli utøvet, da det er mer fordelaktig å kjøpe det underliggende aktivum i markedet.

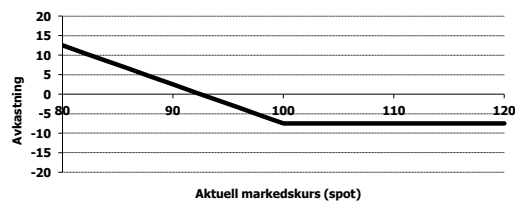
Kjøp av en aksjeopsjon (salgsopsjon)

Ved kjøp av en salgsopsjon får kjøper rett, men ikke plikt til å selge det underliggende aktivum til en bestemt kurs.

Dersom markedskursen på bortfallsdatoen ligger under innløsningskursen, er det en fordel å utøve opsjonen.

Dersom markedskursen på bortfallsdatoen ligger over innløsningskursen, vil opsjonen ikke bli utøvet, da det er mer fordelaktig å selge det underliggende aktivum i markedet

Avkastningsprofil, kjøpt salgsopsjon

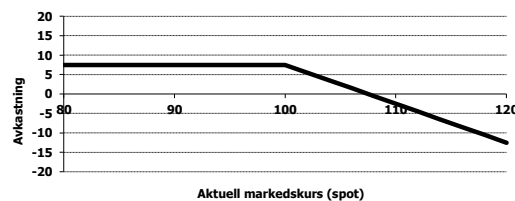


Salg av en aksjeopsjon (kjøpsopsjon)

Ved salg av en kjøpsopsjon får selger plikt til å selge det underliggende aktivum til en bestemt pris eller innløsningskurs dersom markedskursen på bortfallsdatoen ligger over innløsningskursen og kjøper av opsjonen velger å utøve opsjonen.

Dersom markedskursen på bortfallsdatoen ligger under innløsningskursen, vil opsjonen ikke bli utøvet, da det er mer fordelaktig å kjøpe det underliggende aktivum i markedet.

Avkastningsprofil, solgt kjøpsopsjon

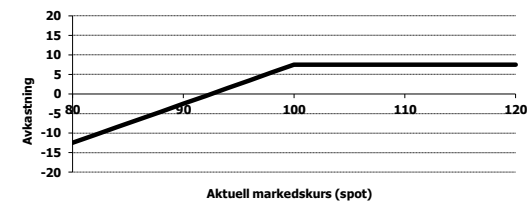


Salg av en aksjeopsjon (salgsopsjon)

Ved salg av en salgsopsjon får selger plikt til å kjøpe det underliggende aktivum til en bestemt pris eller innløsningskurs dersom markedskursen på bortfallsdatoen ligger under innløsningskursen og kjøper velger å utøve opsjonen.

Dersom markedskursen på bortfallsdatoen ligger over innløsningskursen, vil opsjonen ikke bli utøvet, da det er mer fordelaktig å selge det underliggende aktivum i markedet.

Avkastningsprofil, solgt salgsopsjon

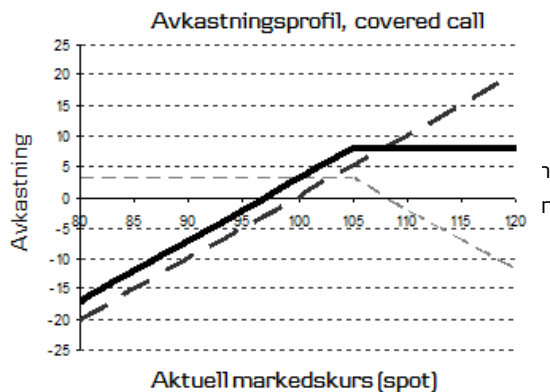


EKSEMPLER PÅ INVESTERINGSSTRATEGIER

Covered call

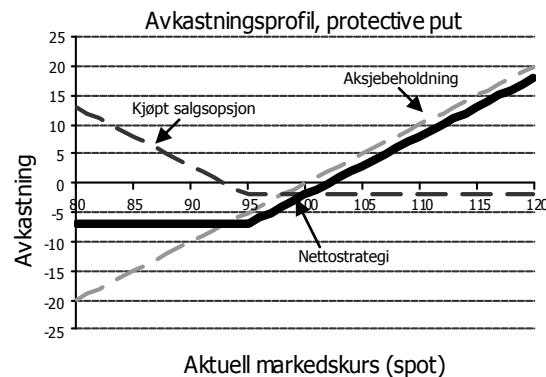
En covered call (dekket kjøpsopsjon) er en solgt kjøpsopsjon med samtidig eierskap av de underliggende aksjene. Forpliktelsen til å selge de underliggende aksjene kan dermed alltid oppfylles.

Investor mottar en premie for den solgte kjøpsopsjonen hvis han fraskriver seg kurspotensialet ut over innløsningskursen på de underliggende aksjene.



En protective put (beskyttende salgsoptions) er en kjøpt salgsoptions med samtidig eierskap av de underliggende aksjene. Det gir rett til å selge de underliggende aksjene til opsjonens innløsningskurs.

Det betales en premie for den kjøpte salgsoptions, mens kurspotensialet på de underliggende aksjene er intakt.



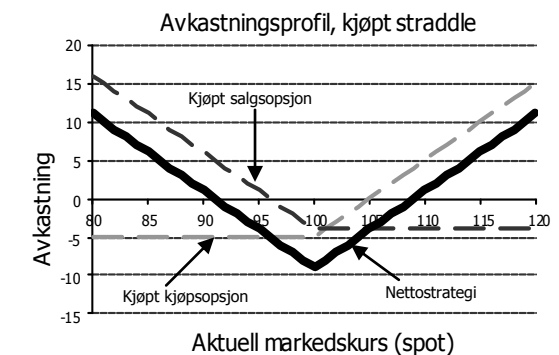
Strategien brukes til å avdekke risikoen for kursfall på de underliggende aksjene.

Kjøpt straddle

En kjøpt straddle består av en kjøpt kjøpsopsjon og en kjøpt salgsoptions med samme innløsningskurs. Det gir rett til å kjøpe og/eller selge de underliggende aksjene til opsjonenes innløsningskurs.

Det betales en opsjonspremie for de kjøpte opsjonene.

Strategien brukes ved forventning om en kursstigning eller et kursfall i den underliggende aksjen.



Danske Bank, Holmens Kanal 2-12, DK-1092

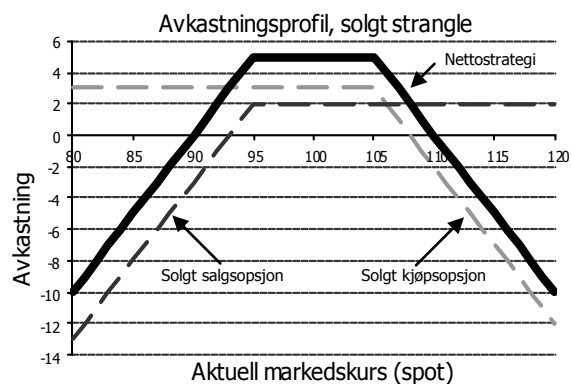
Tlf. +45 33 44 00 00 · Faks +45 33 44 28 85

Solgt strangle

En solgt strangle består av en solgt kjøpsopsjon og en solgt salgsoptions med forskjellige innløsningskurs. Det gir plikt til å selge og/eller kjøpe de underliggende aksjene til opsjonenes innløsningskurs dersom kjøper velger å utøve opsjonen.

Det mottas en opsjonspremie for de solgte opsjonene.

Strategien brukes ved forventning om en relativt stabil kursutvikling i den underliggende aksjen.



Vers. 07/11
København K

RISIKO

Du må være oppmerksom på at handel med aksjeopsjoner kan medføre betydelig risiko.

Salg av aksjeopsjoner

Ved opsjoner med levering består risikoen i en ugunstig forskjell mellom innløsningskursen som det underliggende aktivum skal leveres (kjøpsopsjon) eller mottas (salgsoptions) til, og kursen som det underliggende aktivum kan kjøpes eller selges til i markedet.

Ved opsjoner med differanseavregning består risikoen i at opsjonen skal avregnes til en innløsningskurs som er ugunstig i forhold til den kursen det underliggende aktivum handles til i markedet på tidspunktet hvor opsjonen utløper og senere avregnes til. I begge tilfeller kan tapet overstige opsjonspremien selger mottar.

Selger av en kjøpsopsjon kan i verste fall lide et ubegrenset tap.

Selger av en salgsoptions kan i verste fall lide et tap som svarer til forskjellen mellom innløsningskursen minus premien og null.

Risikoen for tap forsterkes av instrumentets gearingelement, som er forholdet mellom instrumentets underliggende verdi og investert eller mottatt beløp.

I opsjonens løpetid vil markedskursen på det underliggende aktivum, de forventede svingningene på det underliggende aktivum, utbyttet og pengemarkedsrenten påvirke markedsverdien på opsjonen. Innvirkningen avhenger selvfølgelig av opsjonstypen.

Hvis opsjonen eventuelt stenges før tiden, kan selger komme til å tape penger på tidspunktet for førtidsinnfrielsen svarende til den absolutte verdien av den negative markedsverdien.

Kjøp av aksjeopsjoner

Ved kjøp av aksjeopsjoner er tapsrisikoen begrenset til premien som er betalt.

SIKKERHETSSTILLELSE

Når du inngår OTC-handler med oss som motpart, kan vi kreve at du stiller sikkerhet. .

Når du inngår kontrakter med Stockholmsbörsen AB som motpart, vil børsen kreve at du som opsjonsselger stiller sikkerhet gjennom oss – se børsens regelsett for derivathandel, som du kan finne på www.omxgroup.com.

Spesielle markedssituasjoner

Under spesielle markedssituasjoner kan det være vanskelig eller umulig å stenge en posisjon. Dette kan for eksempel være tilfellet i perioder med hyppige prissvingninger hvis prisene stiger eller faller i en slik grad at vi ikke er i stand til å sette en pris, eller hvis børsen suspenderer eller begrenser handelen med kontrakter.

SKATT

Den skattemessige behandlingen av gevinst og tap på aksjeopsjoner avhenger av

- om du handler som privatperson eller på vegne av et selskap
- om oppfylling skjer ved levering av det underliggende aktivum, eller ved avregning av differansen.

På grunn av kompleksiteten på dette området anbefaler vi at du drøfter de skatte- og regnskapsmessige konsekvensene med en revisor eller annen profesjonell rådgiver.